

LIETUVOS REGIONINĖ POLITIKA 2014–2020 M.

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

NACIONALINĖS PAŽANGOS PROGRAMOS REGIONINĖS PLĖTROS HORIZONTALUSIS PRIORITETAS 2014–2020 m.

NACIONALINĖS PAŽANGOS PROGRAMA

- Nacionalinės pažangos programa rengiama Valstybės pažangos strategijai „Lietuva 2030“ įgyvendinti. Šioje programoje atsižvelgiama į ES politines nuostatas, aprašomos ilgalaikių valstybės prioritetų įgyvendinimo kryptys, numatomas ES finansinės paramos panaudojimas ilgalaikiams valstybės prioritetams įgyvendinti.
- Regioninės politikos nuostatos – NPP prioritetas (horizontalusis).

REGIONINĖS POLITIKOS GAIRIŲ 2014 – 2020 M. RENGIMAS

- 2011 m. preliminarių gairių rengimas, aptarimas regionų plėtros tarybose, LRS komitete
- 2012 01 19 60 savivaldybių ir 10 regionų plėtros tarybų apklausa ir rezultatų analizė;
- 03 13 d. pagal apklausos rezultatus patikslintos gairės pristatytos Lietuvos savivaldybių asociacijos valdybai, kuri joms pritarė
- 03 15 iki 04 12 – dar kartą 10 regionų plėtros tarybų pristatytos patobulintos gairės, gauti pritarimai
- 04 11 iki 05 22 – dirbo NPP Regioninės plėtros prioriteto rengimo grupė (parengtas pirminis prioriteto aprašymas);
- 06 15 – Prioritetų aptarimas Vyriausybėje (pritarta, horizontaliesiems prioritetams pradėti rengti TVP)
- 07 15 – 09 01 RPT siūlymai dėl remtinų veiklų ir lėšų poreikio

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

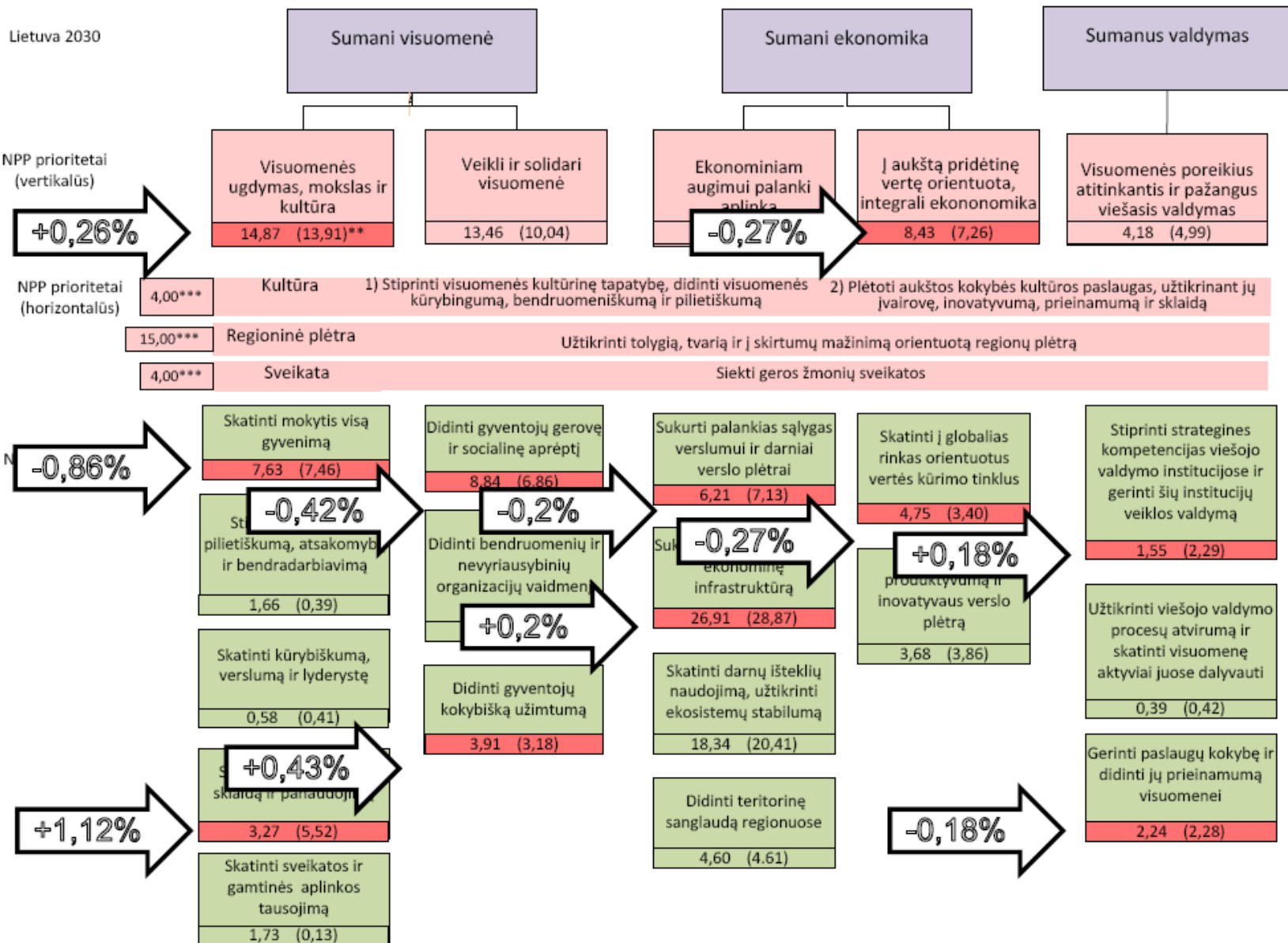

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

REGIONINĖS POLITIKOS GAIRIŲ 2014 – 2020 M. RENGIMAS

- 07-25 iki lapkričio: detalaus Nacionalinės pažangos programos prioritetų, tikslų, uždavinių, finansinių proporcijų nustatymas, derinimas; įgyvendinimui skirtų preliminarinių tarpinstitucinių veiklos planų rengimas;
- 2012 lapkričio 28 d. – patvirtinta Nacionalinės pažangos programa

ES struktūrinės paramos proporcinis paskirstymas pagal NPP struktūrą*

NACIONALINĖS PAŽANGOS PROGRAMOS PRIORITETAS „REGIONINĖ PLĖTRA“ (HORIZONTALUSIS)

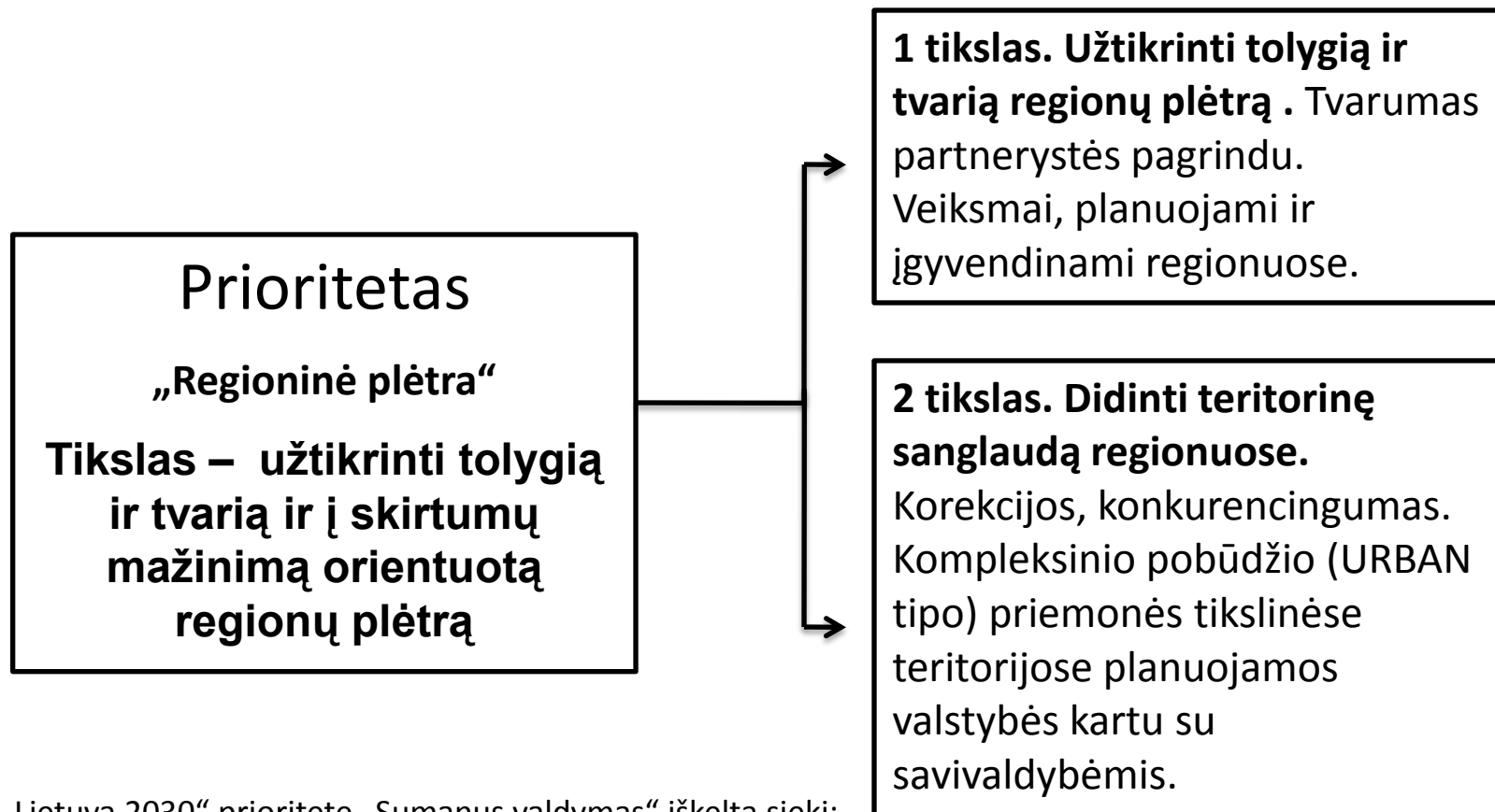
Prioriteto tikslas – Užtikrinti tolygią, tvarią ir į skirtumų mažinimą orientuotą regionų plėtrą:

Tikslai:

1. Užtikrinti tolygią ir tvarią regionų plėtrą;
2. Didinti teritorinę sanglaudą regionuose.

Prioriteto lygio efekto rodikliai:

- **Integruotas Gyvenamosios aplinkos indeksas** (komponentai: viešųjų paslaugų prieinamumas; infrastruktūros išvystymas; gyventojų aktyvumas ir kt.);
- **Sanglauda (pagal BVP/gyventojui).**

Atitinka „Lietuva 2030“ prioritete „Sumanus valdymas“ iškeltą siekį:

„Užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę ir įsidarbinimo galimybes visos šalies gyventojams (nesvarbu, kurioje vietovėje jie gyventų), modernizuojant ir kuriant infrastruktūrą bei skatinant smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrą skirtinguose šalies regionuose. Visoje šalies teritorijoje siekti vienodų socialinės ir ekonominės aplinkos standartų.“

**1 tikslas. Užtikrinti
tolygią ir tvarią regionų
plėtrą.**

**1 Uždavinys. Gerinti
viešąjį valdymą
savivaldybėse .**

**2 Uždavinys.
Modernizuoti bazinę,
vietos bendruomenėms
svarbią infrastruktūrą,
diegti aplinkos gerinimo ir
aplinkos apsaugos
priemonės**

**3 Uždavinys. Didinti
viešųjų paslaugų kokybę ir
prieinamumą**

**4 Uždavinys. Skatinti sveiką
gyvenimo būdą ir saviraišką,
į socialinių, ekonominių
problemų sprendimą
įtraukti bendruomenes ir
nevyriausybinės
organizacijas**

**2 tikslas. didinti
teritorinę sanglaudą
regionuose.**

**1 Uždavinys. Spręsti
tikslinėms teritorijoms
(gyvenamosioms
vietovėms) būdingas
problemas – didinti jų
konkurencingumą ir
gyvenamosios vietos
patrauklumą, skatinti
jų ekonomikos augimą**

**2 Uždavinys. Gerinti
kaimo vietovių
gyvenamąją aplinką
(kompleksinis kaimo
vietovių vystymas ir
plėtra)**

ES struktūrinės paramos panaudojimo strategija

MINISTERIJA

Regioninės politikos strategija

Žmogiškųjų išteklių VP

Ekonomikos augimo VP

Sanglaudos skatinimo VP

Regionų socialinių ir ekonominių skirtumų mažinimo programa

Tikslinės teritorijos

Darželių (patalpų, įrangos) atnaujinimas

Nestacionarios soc. paslaugos

Krizių centrai, psichikos dienos stacionarai

Visuomenės sveikatos biurai

Užterštų teritorijų tvarkymas

Daugiafunkciai centrai

Turizmas (vietinės reikšmės)

Vandens telkinių valymas

Viešųjų pastatų renovavimas

Regioniniai centrai

Probleminės teritorijos

Daugiabučiai

Soc. būstas

Kaimo diversifikavimas

Administraciniai gebėjimai

Strateginis planavimas, teritorijų planavimas

E demokratija

Vietiniai keliai ir gatvės

Horizontaliojo prioriteto „Regionų plėtra“ loginė schema

Sumani visuomenė

Sumani ekonomika

Sumanus valdymas

Visuomenės ugdymas, mokslas ir kultūra

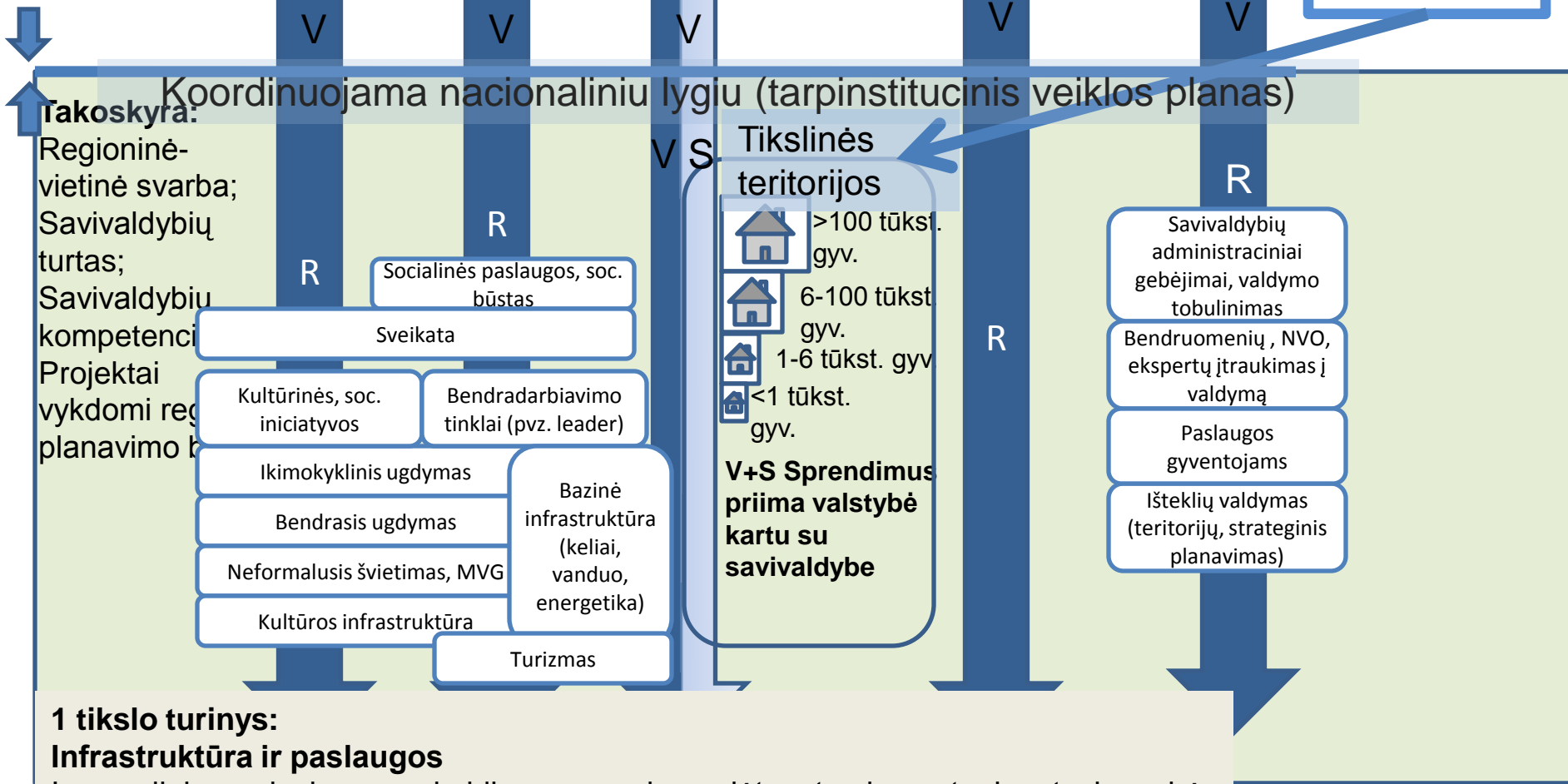
Bendruomenių stiprinimas ir soc. įtraukties didinimas

Ekonominiai augimui palanki aplinka

Į aukštą pridėtinę vertę orientuota, integrali ekonomika

Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus valdymas

2 tikslo turinys: Gyvenamoji ir investicinė aplinka įgyvendinimo principas – koncentravimo

Regionų projektų planavimas

Priemonės, kurioms šis mechanizmas turėtų būti taikomas

2007–2013

Kriterijai neapibrėžti

(sektorinės ministerijos deleguotos priemonės)

2014–2020

Susitarimas dėl takoskyros kriterijų (principų):

1. savivaldybių kompetencija;
2. savivaldybė yra turto, į kurį numatoma investuoti, savininkė;
3. regioninė ar vietinė svarba

Regionų projektų planavimas Regionų plėtros tarybų kompetencija

2007–2013

- RPT sprendžia dėl projektų sąrašo (pagal „iš viršaus“ nuleistas priemonės)

2014–2020

- RPT dalyvauja priimant sprendimus dėl investicijų turinio;
- RPT sudaro vieningą regiono investicinį paketą (kurio priemonių proporcijos susiejamos su regiono prioritetais)

TIKSLINIŲ TERITORIJŲ PLĖTRA 2014–2020 M.

Gyvenamosios vietovės tipas	Teritorijų specifinės problemos (keli pavyzdžiai)	Sprendimo būdai/kryptys
Gyvenamoji aplinka	Iki 1000 gyventojų	...nėra būtinausių komunalinių paslaugų (pvz. centralizuotai tiekiamo geriamojo vandens); aštriausios demografinės, sveikatos ir kt. problemos
	1-6 tūkst. gyventojų (išskyrus savivaldybių centrus)	...kaimo vietovėse dažnai trūksta viešosios infrastruktūros, paslaugų (ypač reikšmingų bendruomenių socialinei, kultūrinei veiklai)
Tolygi plėtra	6-100 tūkst. gyventojų (ir mažesni savivaldybių centrai)	...daug mažesniųjų miestų (savivaldybių centrų) susiduria su nepakankamo užimtumo, mažo ekonominio aktyvumo, emigracijos problemomis (dėl nepakankamo tiek gyvenamosios, tiek investicinės aplinkos patrauklumo)
Augimas	Virš 100 tūkst. gyventojų	...nepatrauklios ar apleistos didžiųjų miestų dalys (mikrorajonai) riboja viso miesto ekonominio augimo ir konkurencingumo galimybes, formuojasi socialinių patologijų, nusikalstamumo židiniai

TOLIMESNI VEIKSMAI (1)

- NPP „Regioninės plėtros” prioritetui įgyvendinti bus rengiamas tarpinstitucinis veiklos planas.
- Tikslinių teritorijų nustatymui bus patvirtinti jų atrankos kriterijai
VRM buvo raštu paprašiusi regionų plėtros tarybų pateikti savo pasiūlymus. Šiuo metu jų pagrindu rengiamas apibendrintas pasiūlymas dėl kriterijų.
- Atrinktoms tikslinėms teritorijoms reikės parengti kompleksinės plėtros strategijas (programas)
- NPP „Regioninės plėtros” prioritetas turės būti integruotas į ES struktūrinės paramos panaudojimo programavimo dokumentus
- Principai dėl miestų, kuriuose bus vykdomos integruotos plėtros priemonės, atrankos (kriterijai) turės būti nurodyti ES struktūrinės paramos panaudojimo programavimo dokumentuose

TOLIMESNI VEIKSMAI (2)

- **NPP RPP 1 tikslui** – pagal nustatytus konkrečius takoskyros kriterijus regioniniam planavimui (savivaldybių turtas, savivaldybių kompetencija, regioninė ar vietinė svarba):
 - Parengti regionų plėtros planų projektus (**vykdoma**)
 - Suderinti su RPT lėšų poreikį pagal investavimo kryptis – „Regiono investicinis paketas“
 - Suderinti su ministerijomis regioninių priemonių turinį ir finansavimo apimtį
- **NPP RPP 2 tikslo įgyvendinimui** (tikslinėse teritorijose) taikyti šiuos principus:
 - tikslinės gyvenamosios vietovės ar jų dalys, suskirstoms pagal jų tipą ir būdingas problemas (didžiųjų miestų dalys – augimas; miestai – tolygi plėtra; kaimo vietovės – gyvenamoji aplinka) (**nustatyta NPP**)
 - parama tikslinei teritorijai skiriama savivaldybei įvykdžius išankstines (ex-ante) sąlygas ir priėmus įsipareigojimus pasiekti sutartus rodiklius.
 - parama skiriama pagal suderintas programas

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

TARPINSTITUCINIS VEIKLOS PLANAS

NPP „Regioninės plėtros“ prioritetui įgyvendinti rengiamas tarpinstitucinis veiklos planas

Rengimo kontekstas:

2012 m. lapkričio 28 d. Vyriausybės protokolinis sprendimas:

- KM, SAM ir VRM – parengti tarpinstitucinius veiklos planus horizontaliesiems prioritetams įgyvendinti ir pateikti tvirtinti Vyriausybei;
- NPP uždavinius įgyvendinančioms institucijoms – prisidėti prie įgyvendinimo ir pateikti siūlymus dėl priemonių ir skiriamų lėšų;

NPP ir TVP terminas derinamas su ES finansinės paramos programavimo laikotarpiu (galimybė pasinaudoti programuojant šią paramą)

TVP NUSTATO:

Konkrečius uždavinius ir priemones, siekiant pagrindinio tikslo: užtikrinti tolygią, tvarią ir įskirtumų mažinimą orientuotą regionų plėtrą.

2 tikslai (atitinka NPP)

Užtikrinti tolygią ir tvarią regionų plėtrą

4 tematiniai uždaviniai:

- viešųjų paslaugų kokybės ir prieinamumo ir socialinės integracijos;
- efektyvios ekonominės ir gyventojams svarbios viešosios infrastruktūros;
- stiprios, aktyvios bendruomenės;
- efektyvios savivaldos, gebančios spręsti iškylančias regionų plėtros problemas.

Didinti teritorinę sanglaudą regionuose:

2 tematiniai uždaviniai:

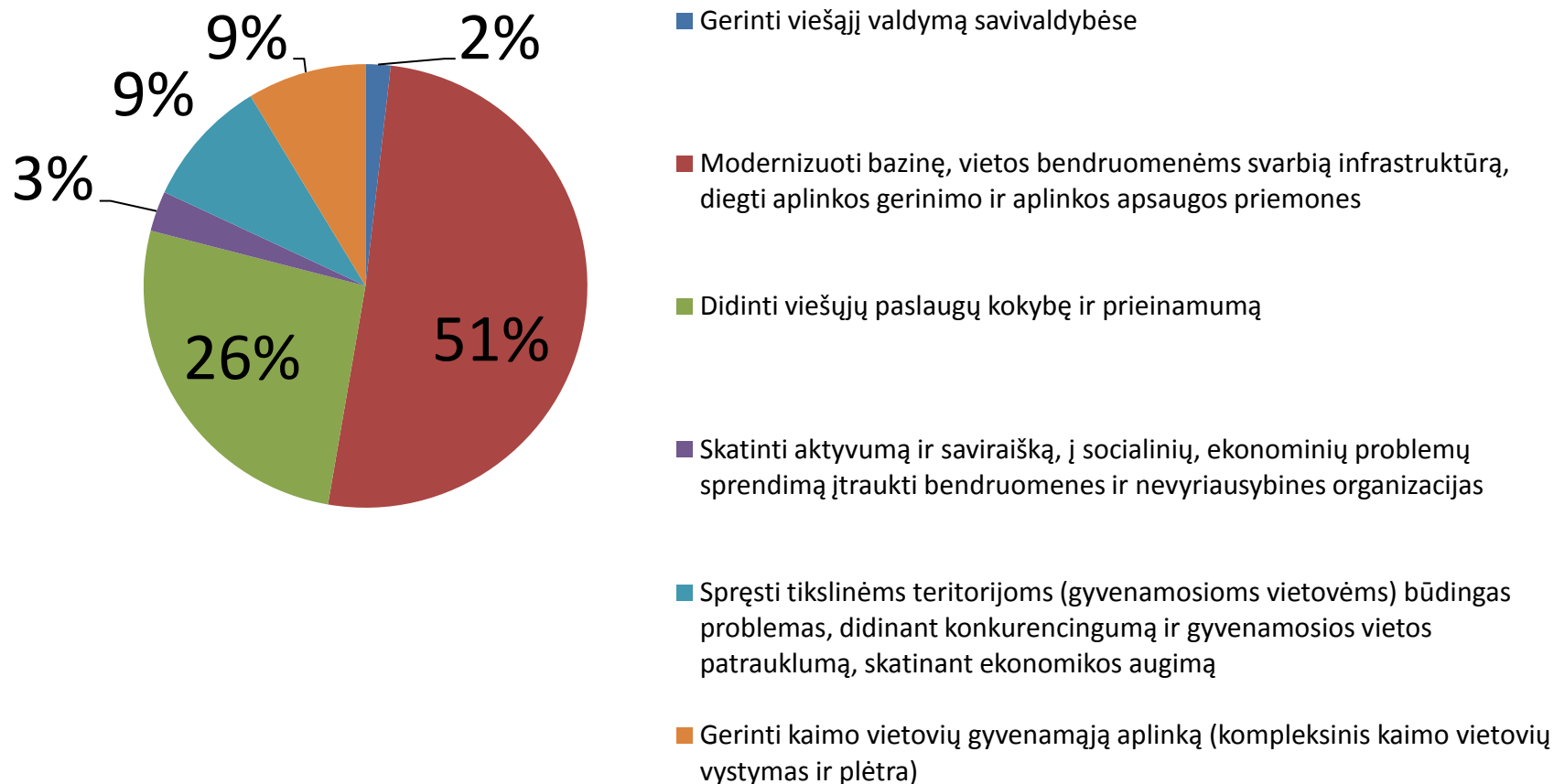
- Tikslinių teritorijų (miestų vietovių) specifinių problemų sprendimo (didinant konkurencingumą ir gyvenamosios vietos patrauklumą, skatinant ekonomikos augimą)
- Kaimo vietovių gyvenamosios aplinkos gerinimo

Rezervuoja įvairių institucijų valdomus biudžeto asignavimus (įskaitant ES struktūrinius fondus, Žemės ūkio fondą, tiesiogiai iš biudžeto remiamas priemones) skiriamus regioninės politikos tikslams ir uždaviniams įgyvendinti.

Nustato koordinatoriaus įgaliojimus (dalyvauti priimant sprendimus)

TPV struktūra (galimos uždavinių finansinės proporcijos pagal regionų plėtros tarybų pasiūlymus ir NPP finansines proporcijas)

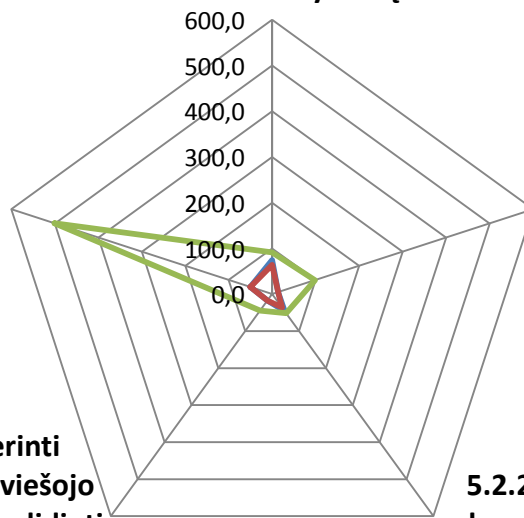

Gerinti viešąjį valdymą savivaldybėse

5.1.2. Uždavinys. Didinti
viešojo valdymo institucijų
veiklos efektyvumą

5.3.3 Uždavinys. Kurti
visuomenei aktualias viešąsias
ir administracines elektronines
paslaugas, plėtoti elektronines
paslaugas bei sprendimus
sveikatos, transporto, erdvinių
duomenų tvarkymo ir kitose
srityse

5.3.2 Uždavinys. Gerinti
asmenų aptarnavimą viešojo
valdymo institucijose ir didinti
teikiamų paslaugų
prieinamumą visuomenei

5.1.3 Uždavinys. Stiprinti
institucinius gebėjimus ir
didinti valstybės tarnybos
patrauklumą

5.2.2 Uždavinys. Sudaryti
sąlygas visuomenei dalyvauti
viešojo valdymo procesuose

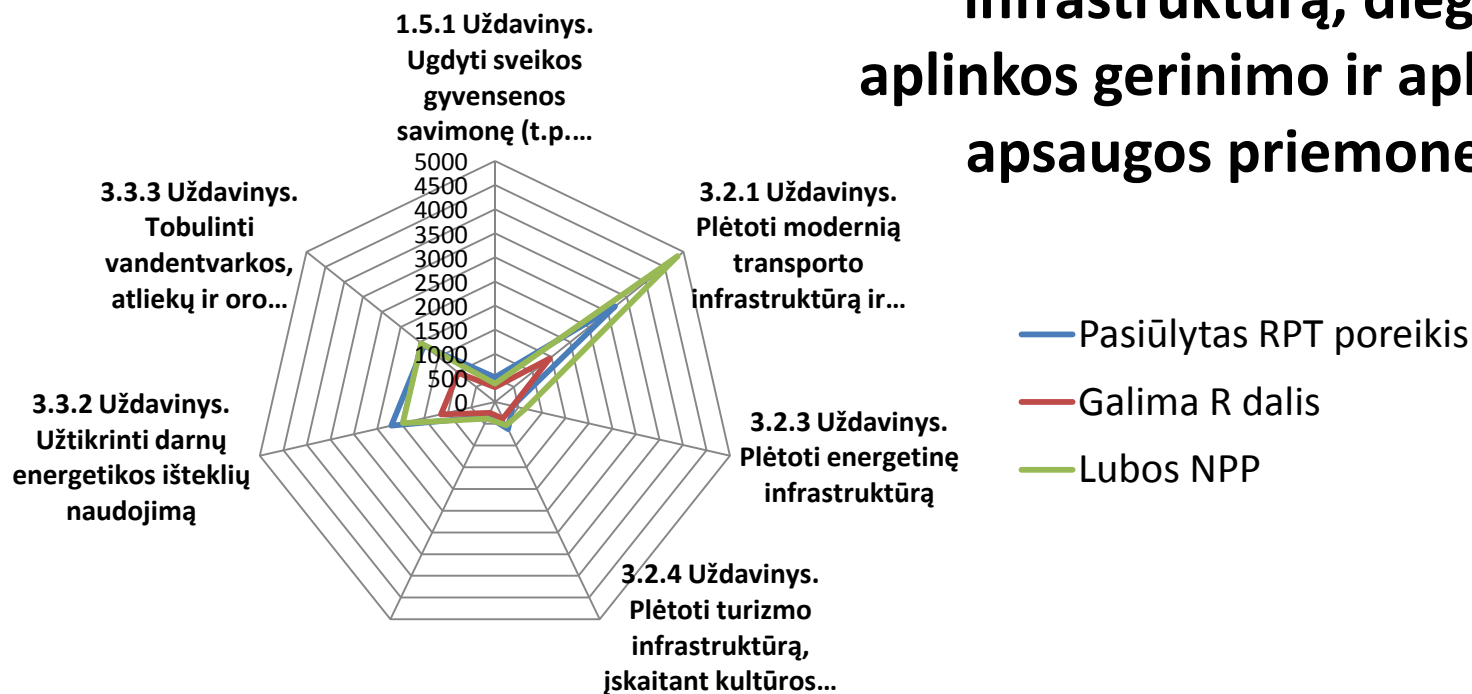
— Pasiūlytas RPT
poreikis

— Galima R dalis

— Lubos NPP

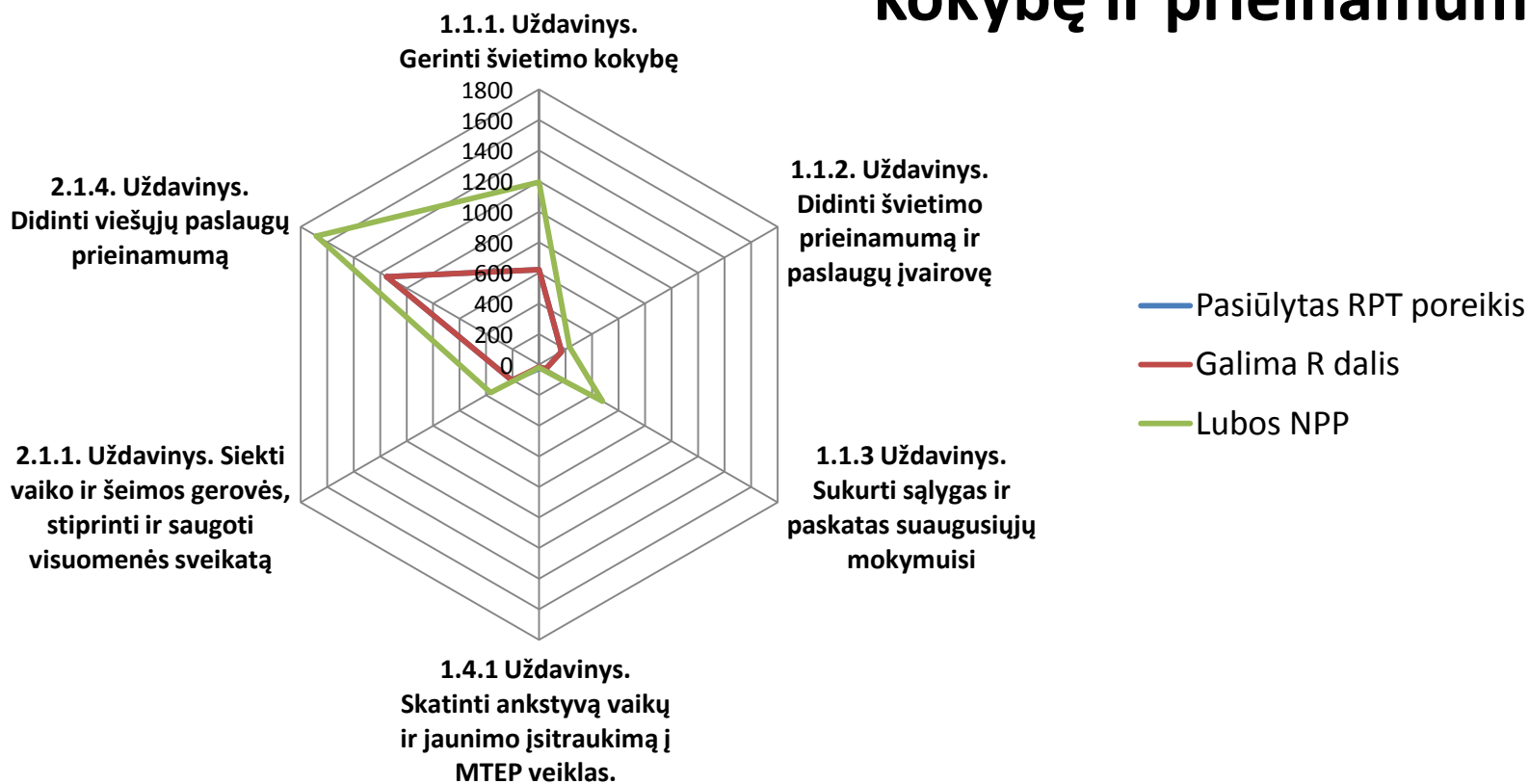

Modernizuoti bazinę, vietos bendruomenėms svarbią infrastruktūrą, diegti aplinkos gerinimo ir aplinkos apsaugos priemones

Didinti viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą

Skatinti aktyvumą ir saviraišką, į socialinių, ekonominių problemų sprendimą įtraukti bendruomenes ir nevyriausybinės organizacijas

1.2.2. Uždavinys. Išsaugoti ir aktualizuoti kultūros paveldą ir ugdyti sąmoningumą

400

350

300

250

200

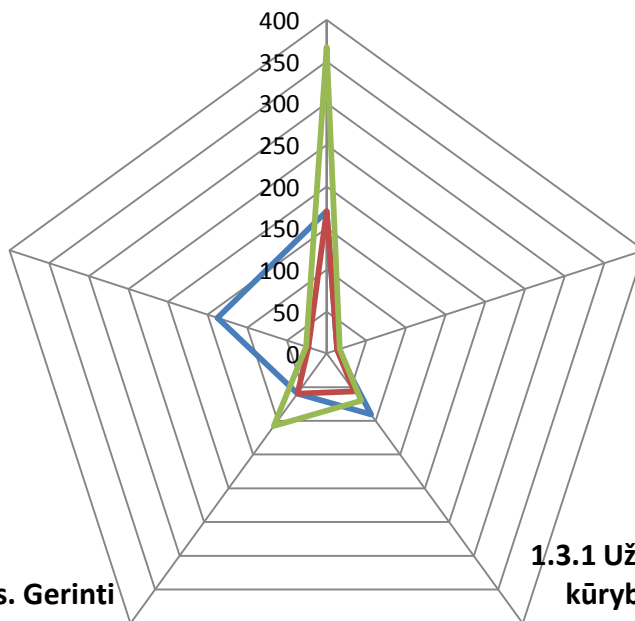
150

100

50

0

2.2.2 Uždavinys. Stiprinti nevyriausybinių sektoriaus vaidmenį

2.2.1. Uždavinys. Gerinti sąlygas bendruomenių veiklai

1.2.3 Uždavinys. Skatinti pilietiškumą per teisinį ir ekonominį sąmoningumą bei demokratinį aktyvumą

— Pasiūlytas RPT poreikis

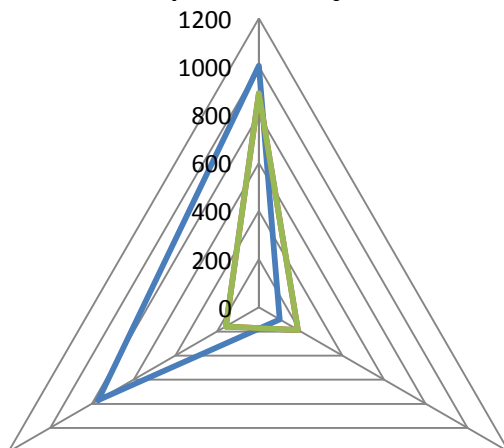
— Galima R dalis

— Lubos NPP

1.3.1 Uždavinys. Skatinti kūrybiškumą; 1.3.2 Uždavinys. Skatinti dalyvavimą kultūrinėje veikloje

3.4.1 Uždavinys. Spręsti gyvenamosioms vietovėms (tikslinėms teritorijoms) būdingas problemas, didinant konkurencingumą, ekonomikos augimą ir gyvenamosios vietos patrauklumą

3.4.2 Uždavinys. Gerinti kaimo vietovių gyvenamąją aplinką (EŽŪF)

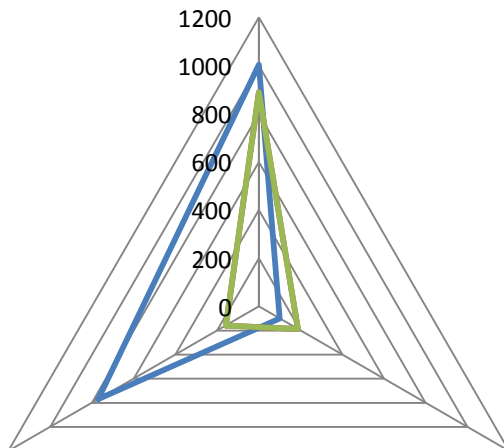
3.4.2 Uždavinys. Gerinti kaimo vietovių gyvenamąją aplinką (kompleksinis kaimo vietovių vystymas ir plėtra)

Tikslas: Didinti teritorinę sanglaudą regionuose

- Pasiūlytas RPT poreikis
- Galima R dalis
- Lubos NPP

3.4.1 Uždavinys. Spręsti gyvenamosioms vietovėms (tikslinėms teritorijoms) būdingas problemas, didinant konkurencingumą, ekonomikos augimą ir gyvenamosios vietos patrauklumą

3.4.2 Uždavinys. Gerinti kaimo vietovių gyvenamąją aplinką (EŽŪF)

3.4.2 Uždavinys. Gerinti kaimo vietovių gyvenamąją aplinką (kompleksinis kaimo vietovių vystymas ir plėtra)

Tikslas: Didinti teritorinę sanglaudą regionuose

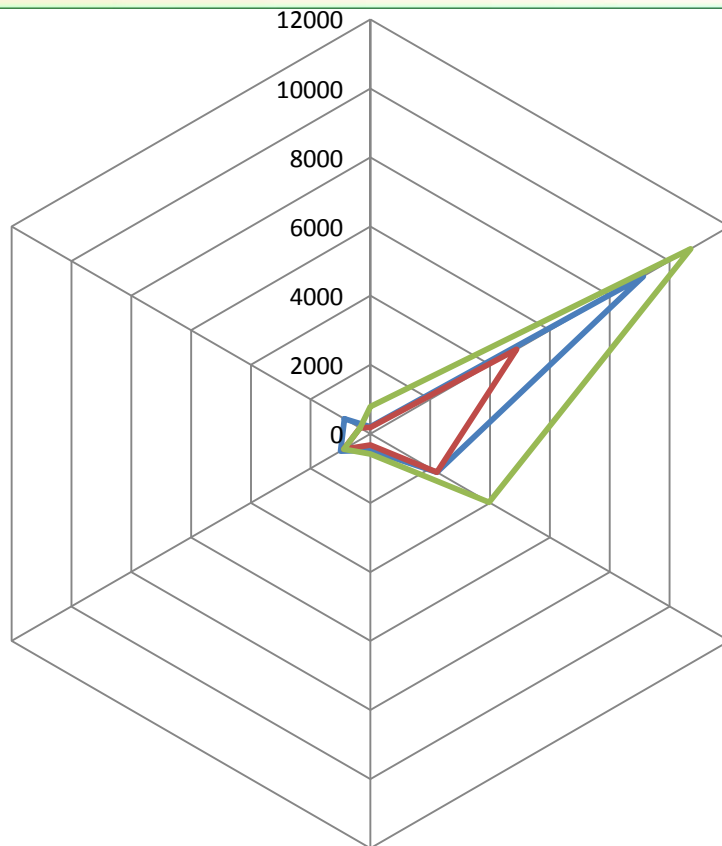
- Pasiūlytas RPT poreikis
- Galima R dalis
- Lubos NPP

**Gerinti viešąjį valdymą
savivaldybėse**

**Gerinti kaimo vietovių gyvenamąją
aplinką (kompleksinis kaimo
vietovių vystymas ir plėtra)**

**Spręsti tikslinėms teritorijoms
(gyvenamosioms vietovėms)
būdingas problemas, didinant
konkurencingumą ir gyvenamosios
vietos patrauklumą, skatinant
ekonomikos augimą**

**Modernizuoti bazinę, vietos
bendruomenėms svarbią
infrastruktūrą, diegti aplinkos
gerinimo ir aplinkos apsaugos
priemonės**

**Didinti viešųjų paslaugų kokybę ir
prieinamumą**

**Skatinti aktyvumą ir saviraišką, į
socialinių, ekonominių problemų
sprendimą įtraukti bendruomenes
ir nevyriausybinės organizacijas**

- Pasiūlytas RPT poreikis
- Galima R dalis
- Lubos NPP

TOLIMESNI VEIKSMAI

- Parengtas TVP projektas tikslinamas pagal regionų plėtros planų projektus ir pagal NPP (2013m. sausio-vasario mėn.)
- Derinimas su ministerijomis (2013 m. vasario mėn.)
- Patikslintas projektas – 2013 m. balandžio mėn. pradžioje
- Po galutinių derinimų numatoma TVP projektą pateikti tvirtinti Vyriausybei 2013 m. rugpjūčio mėn.

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

REGIONŲ PLĖTROS PLANAI

REGIONŲ PLĖTROS PLANAI

- Numatyti Regioninės plėtros įstatyme
- Integruojantys nacionalinius ir savivaldybių strateginio planavimo dokumentus
- Nustatantys regiono prioritetus
- Pagrįsti realiais asignavimais
- Suderinti su asignavimų valdytojais
- Pagrindinis ES struktūrinės paramos panaudojimo regiono plėtrai planavimo dokumentas
- Rengimo ciklas sutampantis su ES paramos planavimu

TOLIMESNI VEIKSMAI

- Iki 2013 m. sausio 8 d. regionų plėtros planų projektai turėjo būti pateikti Vidaus reikalų ministerijai
- Atsižvelgiant į regionų plėtros planų projektus tikslinamas TVP
- Regionų plėtros planų projektai patikslinami atsižvelgiant į ES struktūrinės paramos programavimo dokumentų projektus, TVP projekte numatomas lėšų apimtis, suinteresuotų institucijų pasiūlymus.
- Teikimas regionų plėtros taryboms tvirtinti 2013 m. viduryje.

TIKSLINĖS TERITORIJOS

- Nustatytos NPP
- Išskiriamos pagal nustatytus kriterijus
- Į išskyrimą bus įtraukiamos regionų plėtros tarybos
- Visoms tikslinėms teritorijoms rengiamos kompleksinės plėtros programos
- Susitarimai dėl pasiektinų rezultatų

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Ačiū už dėmesį